

MAATALOUS

Peltovalvonnat alkavat juhannusviikolla

Elykeskusten valvojat kertaavat valvontaan liittyviä asioita Maaseutu-
viraston kahden päivän koulutuksessa.
.....

TAMMELA (MT)
Pohjanmaan elykeskuksen valvojat **Päivi Hiltunen** ja **Juha Tuorila** tutkivat silmä tarkkana pusikoitunutta rinnettä. Lohko on merkitty pysyväksi laitumeksi, mutta onko se liian umpeenkasvanut?
”Juuri pysyvät laitumet ovat usein aika hankalia”, Hiltunen toteaa.
Hiltunen ja Tuorila osallistuivat alkuvuikolla Maaseutuvirasto Mavin koulutukseen Tammelassa. Jokavuotisessa koulutustilaisuudessa käydään läpi valvontaan tulleita muutoksia ja hiotaan taitoja. Tänä vuonna koulutettavia on noin 260.
Mustialan koulutilan maille on koottu ”virtuaalimaatila” monenlaisine lohkoineen. Valvojat käyvät radan läpi ryhmittäin, ja lopuksi katsotaan, ovatko tulkinnat yhteismitallisia.

Uomarekisteriä ei käytetä
Tukijärjestelmään ei viime vuodesta ole tullut oleellisia muutoksia, joten peltovalvontakin on suunnilleen ennallaan.
Kevään mittaan on puhuttu paljon siitä, voidaanko Vipupalvelun kartta-aineistoon lisätyä uomarekisteriä käyttää valvonnan perustana, koska siihen on merkitty muitakin kuin vesilain mukaisia uomia.
”Käytännössä ei voida”, Mavin valvontayksikön johtaja **Jukka Pekonniemi** sanoo.

Iso tuki- ja lohkomäärä, usein valvonnassa
Peltotukien valvontaan liittyvät tiläkäynnit alkavat tänä vuonna 17. kesäkuuta. Tavoitteena on, että valvonnat ovat ohi 15.11. mennessä.
Kokotilan valvontaan on tänä vuonna valittu satunnais- ja riskiotannoilla yhteensä noin 3 400 tilaa. Niistä 20–25 prosenttia on valittu satunnaisesti ja loput riskiperusteisesti.
Riski valvontaan joutumisesta on sitä suurempi, mitä suurempia ovat tilan tukimäärä ja lohkojen määrä sekä muun muassa ympäristötuen erityis- tukisopimusten määrä, Pekonniemi kertoo.
Peltoalan perustuvia tukia haki noin 59 000 tilaa. Valvontaan niistä joutuu alueesta riippuen 5,5–7,5 prosenttia. Määrä vaihtelee elykeskuksittain, sillä valvontaan vaikuttavat edellisen vuoden valvontaseuraukset.
Valvontakäynnillä tarkastetaan tilan kasvulohkojen pinta-
alat, viljelykasvit ja tukiehtojen noudattaminen.
Pinta-alat mitataan joko GPS-laitteella maastossa tai karttasovelluksen avulla.

Etelä-Savon elykeskuksen valvojat tarkkoina. Oikealta Marja Pulkkinen, Anne Anttonen, Jenni Kontio, Merja Tolari, Mikko Ukkonen ja Jaakko Heinonen.

Täydentävien ehtojen valvontaan valituilta tiloilta tarkastetaan lisäksi nitraatti-asetuksen, pohjavesisäädösten, luonto- ja lintudirektiivin ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattaminen. Täydentävät ehdot valvotaan noin prosentilla tiloista.
Monimutkainen järjestelmä
Tilalla tarkastetaan kaikki haetut peltotuet ja eläinmäärät. Eläintukien ehdot tarkastetaan yleensä erillisillä käynneillä.
Mavin valvontaosaston johtaja **Carl-Gustav Mikander** toteaa, että urakka on iso. ”Peltotukien valvonnassa käydään läpi tosi monta tukijärjestelmää ja ehtoa.”
Kokonaisuus on niin monimutkainen, että sekä viljelijöiden että tarkastajien on vaikea hallita sitä, hän sanoo.
Keskimääräisen tilan peltovalvonta saadaan kahden hengen voimin tehtyä yleensä yhdessä päivässä, mutta lisäksi se vaatii paperityötä sekä ennakko- että jälkikäteen.
Kun tilat kasvavat, lohkojen määrä kasvaa ja valvojien työ-
määrä samoin.
”Tähän sopii huonosti se, että

Jukka Pekonniemi esittelee tukivalvojille rakennettua ”tehtävärataa”. Sen varrella on lohkoja, joiden tukikelpoisuuden arviointi ei ole ihan helppoa.

elykeskusten resurssit ovat jo pitkään olleet kiven takana, eikä parannusta ole luvassa.”
Tänä vuonna kokeillaan kymmenen vuoden tauon jälkeen

satelliittikuviin perustuvaa kaukokartoitusmenetelmää yhtenä keinona helpottaa valvontatyötä.
Viime vuonna peltoalaval-

vontoihin käytettiin 192 henkilövuotta. Niiden kustannukset elykeskuksille olivat noin 11 miljoonaa euroa.
SATU LEHTONEN

Neljä viidestä pelkää rikkovansa säädöksiä vahingossa

Tukijärjestelmä on niin monimutkainen, että enemmän kuin neljä viidestä viljelijästä pelkää rikkovansa säädöksiä vahingossa.
Tämä käy ilmi Maaseutuvirasto Mavin teettämästä tutkimuksesta.
Kyselyn tavoitteena oli selvittää viljelijöiden kokemuksia sekä maataloustukien hausta että tukivalvonnasta.
Peltotukien hakumenettely sai keskiarvoksi 3,27, kun asteikossa 1 oli erittäin epäselvä ja 5 erittäin selkeä. Sähköisesti tukia hakenneet antoivat keskimäärin paremmat arvostukset kuin paperilomakkeita käyttäneet.
Tukien hakuun liittyvistä

asioista kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisten toiminta ja esitetyt tietojen oikeellisuus saivat parhaat arvostukset.
Tukivalvonnoista viljelijät saavat parhaiten tietoa täyttöohjeista ja hakuoppaista. Seuraavaksi tärkeimpiä tiedon lähteitä ovat muut viljelijät, ammattilehdet sekä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiset.
Valvontakäynnille annettu kouluarvosana oli 8,42 eli hieman alempi kuin vuoden 2010 kyselyssä.
Suomen Gallup Elintarviketiedon tekemä tutkimus toteutettiin kirje- ja nettikyselynä marras-joulukuussa.
SATU LEHTONEN

Valvontakäynnille annettu kouluarvosana oli 8,42 eli hieman alempi kuin vuoden 2010 kyselyssä.

Eläintilojen valvontaan kaivataan yhdenmukaisia käytäntöjä

Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston tiistaina järjestämässä seminaarissa Mustasaarella pohdittiin yhteisiä käytäntöjä kotieläintilojen valvontaan.
Länsi- ja Sisä-Suomen avin ylijohtaja **Jorma Pitkämäki** toivoi, että viranomaisten käytännöt saataisiin yhtenäisiksi. EU:n valvonta-asetukseen perustuvista Eviran ohjeista huolimatta avin, elykeskusten ja kuntien toimintatavat eroavat vielä toisistaan.
Pitkämäen mukaan on myös tärkeää, että kaikki osapuolet ymmärtäisivät valvonnan tarpeellisuuden.
”Valvonta luo luottamusta kotimaista tuotantoa kohtaan.”

Valvonta luo luottamusta kotimaista tuotantoa kohtaan.

Valvonta pelottaa tuottajaa
Tuottajilla on merkittävä rooli valvonnan sujumisessa.
Länsi- ja Sisä-Suomen avin läänineläinlääkäri **Ina Topparin** mukaan huhupuheet ja kárjistävä uutisointi saavat monet tuottajat pelkäämää valvontaa. Jännitettä voi lisätä myös vieras valvoja. Otantaan perustuvia tarkastuksia ei enää vuoden 2010 jälkeen ole suorittanut tuttu kunnaneläinlääkäri, vaan valvontaeläinlääkäri.
Närää voi herättää myös se, ettei valvonnoista ilmoiteta etukäteen. Lainsäädäntö velvoittaa tarkastamaan ennalta ilmoittamatta.
”Se mahdollistaa tuottajien tasavertaisen kohtelun”, Toppari perustelee.

Neuvojalta voi pyytää apua
Avin viime vuonna toteuttaman kyselyn mukaan tuottajien kokemukset tarkastuksista olivat pääosin myönteisiä.
Toppari ohjeistaa tuottajia hankkimaan neuvojan, jos tarkastus tai oman tilan mahdolliset puutteet mietittyvät. Myös valvojalle voi soittaa.
Topparin mukaan huolehtiminen on turhaa, jos eläinten pidossa on käyty maalaisjärkeä. Käytännössä riittää, kun tuottaja huolehtii, että eläimillä on ”väljää, puhdasta, valoisaa, ehjää, rehua ja vettä”.
Toppari muistuttaa, että tilat, joilla asiat ovat kunnossa, palokitaan. Niillä on pienempi todennäköisyys joutua uudelleen tarkastuksen kohteeksi.
KATJA SAHLSTEDT

ELÄINSUOJELU-TARKASTUS

Joko otannalla tai epäilyyn perustuen

EU-eläinsuojelutarkastus
eli otantaan perustuva eläinsuojelutarkastus tehdään vuosittain osalle tiloista. Neljäsnes tiloista valitaan satunnaisotannalla, loput eläinlajikohtaisten riskitekijöiden perusteella.
Aiemmin havaitut laiminlyönnit lisäävät tilan todennäköisyyttä päätyä tarkastuksen kohteeksi.
Otantaan perustuvan tarkastuksen tekee aluehallintoviraston läänineläinlääkäri. Lisäksi tilalle voidaan tehdä tarkastus, jos epäillään eläinsuojelulain rikkomista.
Epäilyyn perustuvan eläinsuojelutarkastuksen tekee yleensä kunnaneläinlääkäri tai valvontaeläinlääkäri.
Eläinten hyvinvointia tarkkaillaan myös täydentävien ehtojen valvontakäynnillä. Tarkastettavat tilat valitaan satunnaisotannalla.
Aluehallintovirasto valvoo eläinsuojelulain noudattamista. Valvonasta vastaavat läänineläinlääkärit.
Evira seuraa valvontojen toteutumista ja kokoa vuosittain yhteenvedon koko maan tarkastusten tuloksista.

Ahvenanmaan viljelijät marssivat leikkauksia vastaan

Ahvenanmaan maataloustuottajien ÄPF:n puheenjohtaja **Anders Englund** johdatti maanantaina parisataa viljelijää protestimarssille vastustamaan poliitikkojen suunnitelmia leikata maakuntabudjetin tukirahoja seuraavan maaseudun kehittämisohjelman puitteissa.
Protestioijat marssivat Maarianhaminassa maakunnan itsehallinnon pääkallopaikalle Lagtingetin edustalle.
Viljelijät olivat pahoittaneet mielensä erityisesti maakunnan sitoutumattoman elinkeinoministerin **Fredrik Karlströmin** radiokeskustelussa heittämälle lausahdukselle, että vain investoimalla ja tuleamalla suuri viljelijöistä voi tulla ”kunnollisia veronmaksajia”.
”Maksammeko veroja”, kysyi vihannesviljelijä **Anki Mansén-Kalm** ja marssijoitten kyllä-huudot raikuivat.
Välillä kuului jopa hajanaisia huutoja elinkeinoministerin

erosta, mutta mies itse ei ollut paikalla – ainoana maakuntahallituksen kuudesta ministelistä.
Viljelijöitten tärkein vaatimus poliitikoille oli, että maatalouden tuet pitää olla Ahvenanmaalla samalla tasolla kuin muualla Suomessa, jotta kanssa ahvenanmaalaiset tuottajat kilpailevat.

Ei lupauksia
Lupauksia maataloustukien korotuksista ei poliitikoilta herunut. Maakuntahallituksen sosiaalidemokraattisen puheenjohtajan, maaneuvos **Camilla Gunellin** mukaan kaikkien tahojen täytyy kantaa vastuunsa, jotta maakunnan budjetti saadaan tasapainotettua vuoteen 2015 mennessä.
Saarimaakunnassa, jossa on nykyään 29 000 asukasta eli puoli prosenttia koko Suomen väestöstä, tuotetaan noin kaksi kolmasosaa Suomen omenista

sekä 95 prosenttia tietyistä vihanneksista.
Pienet viljelyalat ja korkeat kuljetuskustannukset ovat maakunnan viljelijöitten erityisenä riesana. Esimerkiksi suosittu sokerijuurikkaan viljely hävisi muutamassa vuodessa kokonaan Salon sokeritehtaan lakkautuksen vuoksi.
Myös perunalastujen viljely on vähentynyt koska norjalaisomistuksessa oleva, viimeksi 10 miljoonan euron voiton tehnyt Chips-yhtiö ei suostunut vähe-neviin keskisatoihin kyllästyneiden viljelijöitten hintapyyntöön.
ROLF-LENNART WITTING

Mielenosoittajat vaativat, että Ahvenanmaalla maatalouden tukien pitää olla samat kuin Manner-Suomessa.

